

ମୋ ବାଉଁଶ

ଯାଅ ବାଉଁଶ ମୋର
ଭାବ ଭଉଁଶିକି କହିବୁ ତୋର, ମୋ ବାଉଁଶ
ଲଗିଲା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଡୋର ।

ପରମାର୍ଜିତ ଶଶି ସମ୍ବରଣ

ରଘୁ ସାହେବ
କୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ସେନଗୁପ୍ତ,
ଏମ୍. ଏ., ବି. ଇଡ଼ି.

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ୧୨ ମାତ୍ର

ଉତ୍ସର୍ଗପତ୍ର

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣାୟ
ଶ୍ରୀମାନ୍ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଦାଶ, ଶ୍ରଦ୍ଧାସ୍ମଦେଷୁ
ସୁନାଶିଷ୍ୟ । କଟକ ।

ଭାଇ ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ,

ବାଲ୍ୟକାଳରେ ମୋ ପାଖରେ ବସି ଶୁଣିପକ୍ଷୀ କାନ
ତେର ରାଧାକୃଷ୍ଣ ନାମ ଶୁଣିବା ପରି ତୁମ୍ଭେ ଯେ ରାମକୃଷ୍ଣ-
କଥା ଶୁଣୁଥିଲ ଏବଂ ତାହା ଶୁଣିବାଦ୍ୱାରା ତୁମ୍ଭର ଯେ
ଆକୃତିପ୍ରକୃତିଗତ ପବିତ୍ରତା ସୁନ୍ଦରରୂପେ ପ୍ରତିଭ୍ରାତ
ହୋଇଥିଲା, ସେ ମଧୁର ସମୟ ଏବଂ ତୁମ୍ଭର ସେ ପବିତ୍ର
କାନ୍ତିର ସ୍ମୃତି ଜୀବନରେ ଆଉ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ । ସେ
ମଧୁର ଅଥଚ ପବିତ୍ର ସ୍ମୃତିକି କି ଉପହାର ଦେବି ଖୋଜି
ପାଉ ନଥିଲ । ଆଜି ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଉପଦେଶ କତିପୟ ପଦ୍ୟା-
କାରରେ ପ୍ରକାଶ କରି ତୁମ୍ଭ ହସ୍ତରେ ଏହି ଉପଦେଶ-
ପ୍ରସାଦ ସମର୍ପଣ କଲି । ତୁମ୍ଭେ ଏହାକୁ ନିଜେ ଗ୍ରହଣ
କରି ଉତ୍କଳର ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କୁ ବିତରଣ କର—ତୁମ୍ଭେ
ଯେପରି ବିଶୁଦ୍ଧ ନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ
ସେ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରାଣଭରି ସମ୍ବୋଧନ କରନ୍ତୁ, ମୋର ଏତିକି
ପ୍ରାଣର ଆକାଞ୍ଛା ।

୨୨।୧୦।୧୨

ସାହେବଯାଦା ବଜାର,
କଟକ

}

କମଳକମିତ

ତୁମ୍ଭର

ଚିରସ୍ନେହାବଦ୍ଧ

କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର

PRINTER -
L. GARABARU
S. R. PRESS
CUTTACK
1944

ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣାୟ ।

ମୋ ବାଇଧନ

(ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ ଉପଦେଶ ସଙ୍ଗୀତ)

ରଜନୀରେ ତାରାଗଣ
ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଶୋଭେ ଗଗନ ମୋ ବାଇଧନ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ତେଜୁଁ ଅଦର୍ଶନ ।

ଦିନରେ ନ ଦେଖୁ ବୋଲି
ନାହିଁ କି ଗଗନେ ତାରକାମାଳି ମୋ ବାଇଧନ
ହରି ଥିବା ସେହି ଭଳି ।

ଦୂରଗଣ ଯନ୍ତ୍ର ନେଇ
ଦେଖିଲେ ଦିନରେ ତାରା ଦିଶଇ ମୋ ବାଇଧନ
ଦେଖ ତାଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ଦେଇ ।

ଜଳ ଜନିଷକୁ ଦେଖ
ଭିନେ ଜାତି ଭିନେ ନାମରେ ଡାକ ମୋ ବାଇଧନ
ପାନ, ପାଣି, ଜଳ ଏକ ।

ସେହି ଭଳି ଏକ ହରି
ଆଜ୍ଞା, କୃଷ୍ଣ, ଶ୍ରୀକ୍ଷ୍ଣ ନାମ ତାଙ୍କର ମୋ ବାଇଧନ
ନାମେ କିପାଁ ମରାମର !

ଲୁଚକାଳି ଖେଳ ବେଳେ
ଗୌର ହୋଇ ବୁଲୁ ଥାଆନ୍ତି ପିଲେ ମୋ ବାଇଧନ
ଶେଷ ବୁଢ଼ୀକି ଛୁଇଁଲେ ।

ଯେ ଭବ-କପୋତୀ ଥରେ
ହରିପାଦପଦ୍ମ ପରଶ କରେ ମୋ ବାଇଧନ
ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାରୁ ତରେ ।

ଛୁଇଁଲେ ପରଶ-ମଣି
ଲୁହା ହୋଇଯାଏ ସୁନା ସେଷଣି ମୋ ବାଇଧନ
ଲୁହା ହୁଏ କି ସେ ପୁଣି ?

ବିଭୁ ପାଦପଦ୍ମ ବେନି
ଛୁଇଁଛି ଯେ ଥରେ ହୃଦୟ ଘେନି ମୋ ବାଇଧନ
ଭ୍ରମେ ନ ପଡ଼େ ସେ ଧନ ।

ଲୁହାର ଯେ ତରବାର
ପରଶ-ମଣିକ ଛୁଇଁଲେ ତାର, ମୋ ବାଇଧନ,
ରୁଲିଯାଏ କି ଆକାର ?

ସେହିପରି ତ ଭକତେ
ବିଭୁ ଦରଶନ ପାଇଲେ ଯେତେ ମୋ ବାଇଧନ
ଆକାର ଯିବ କେମନ୍ତେ ?

ଦୁଧ ସଙ୍ଗେ ପାଣି ମିଶେ
ଦୁଧରୁ ଲହୁଣୀ ହୋଇଲେ କି ସେ ମୋ ବାଇଧନ
ପାଣିରେ ମିଶିବା ଦିଶେ ?

ସ୍ୱପ୍ନାରେ ଜଡ଼ିତ ଦେହ
ବିଭୁ ଦରଶନ ହେଲେ କି କେହି ମୋ ବାଇଧନ
ସ୍ୱପ୍ନାରେ ମିଶଇ ସେହି ?

ସିଦ୍ଧ ଅଟେ କେଉଁ ଜନ ?
 କୋମଳ ଅଟଇ ସାହାର ମନ ମୋ ବାଇଧନ
 ସେହ୍ନେ ସିଦ୍ଧ ବାଇଗଣ ।

ଲଭ କଖାରୁ ଗଛରେ
 ଆଗେ ଫଳ ଫୁଏ ଫୁଲ ପଛରେ ମୋ ବାଇଧନ
 ଏ କଥା ମନେ କଛ ରେ ।

ନିତ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ନରନାରୀ
 ସାଧନ କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ ସାର ମୋ ବାଇଧନ
 ହୁଅନ୍ତି ସଂସାରୁ ପାର ।

ହାଟ ପାଖୁଁ ଦୂରେ ଥିଲେ
 ହୋ ହୋ ରବେ କାନ ଅଟଡ଼ା ପଡ଼େ ମୋ ବାଇଧନ
 ହାଟେ ସବୁ ତଡ଼ୁ ମିଳେ ।

ହରିଙ୍କଠୁଁ ଥିଲେ ଦୂରେ
 କଳି କଳିଆନେ ମଣିଷ ଭୂଲେ ମୋ ବାଇଧନ
 ତ କୁ ଦେଖିଲେ ସୁଧୁରେ ।

(୫)

ନିଶୁଣୀ, ବାଉଁଶ, ନଇ
ଛୁତ ଉପରକୁ ବାଟ ଅଟଇ ମୋ ବାଇଧନ
ଧର୍ମଯାକ ବାଟ କହି ।

ପିଲା ହିଲ ଦିନ ରାତି
ଖେଳିନା ସଙ୍ଗତେ ରହିଲେ ମାତି ମୋ ବାଇଧନ
ତେବେ ମା ପାଏ ରିଆତି ।

ଯେବେ ପୁଣି କେଉଁ ପିଲା
ଖେଳିବା ଦରବ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା ମୋ ବାଇଧନ
‘ବୋଉ ଲେ’ ବୋଲି ଡାକିଲା ।

ବୋଉ ତ ଆସଇ ଧାଇଁ
ରକ୍ଷା ବଡ଼ା କାମ ଦେଇ ପକାଇ ମୋ ବାଇଧନ
ପିଲା କାନ୍ଦଣା ନ ସହି ।

ସେହିପରି ସେ ଉକତ
ଧନ ମାନ ସଶେ ନ ହୋଇ ମଉ ମୋ ବାଇଧନ
ଠାକୁର ଧୂଆନେ ରତ ।

ଭକତ କାନ୍ଦଣା ଶୁଣି
 ଶ୍ରବଣାସ୍ଥ ଦଣ୍ଡେ ଥାନ୍ତି କି ପୁଣି ମୋ ବାଞ୍ଛନ
 ସତ୍ତ୍ୱରେ କରନ୍ତି ଭୁନି ।

ସବୁଟ ସେ ବିଦ୍ୟମାନ
 ତେବେ କାହିଁ ଦେଖା ନ ଯାନ୍ତି ଜାଣ ମୋ ବାଞ୍ଛନ
 ଶୁଣ ତାହାର କାରଣ ।

ଦଳପୁର ସେ ପୋଖରୀ
 ଜଣା ପଡ଼େ ପାଣି ନ ଥିବା ପରି ମୋ ବାଞ୍ଛନ
 ଦଳ ଅଲଗା ନ କରି ।

ମାୟାବୁଡ଼ା ଆଖି ନେଇ
 ଦେଖିଲେ ଦର୍ଶନ ଦିଏ କି ସେହି ମୋ ବାଞ୍ଛନ
 ଦେଖ ମାୟା ଠେଲିଦେଇ ।

ହଜାର ବରଷ ଯାଏ
 ଯେଉଁ ଘରମଧ୍ୟେ ଅନ୍ଧାର ଥାଏ ମୋ ବାଞ୍ଛନ
 କ୍ଷଣକେ ଆଲୁଅ ପାଏ ।

ସହସ୍ର ଜନ୍ମର ପାପ
 ଈଶ୍ଵରଙ୍କୁ ଥରେ ଡାକିଲେ ବାପ ମୋ ବାଇଧନ
 ଚାଲିଯାଏ ସବୁ ତାପ ।

ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ
 କାନ୍ଦେ ଯେ ସତତ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ମୋ ବାଇଧନ
 ଶ୍ରୀଗୁରୁ ମିଳନ୍ତି ଯାଇ ।

ତକିୟାର ଖୋଳମାନ
 କଳା ଧଳା ନେଲି କେ ବଡ଼ ସାନ ମୋ ବାଇଧନ
 ସବୁଠି ତୁଳା ସମାନ ।

ମଣିଷ ତକିୟା ଖୋଳ
 କଳା ଗୋରା ସାଧୁ ଅସାଧୁ ବୋଲି ମୋ ବାଇଧନ
 ଈଶ୍ଵର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସକଳ ।

ସବୁ ପାଣି ନାରାୟଣ
 ତେଣୁ ଯେ-ଯେ ପାଣି କରୁକି ପାନ ମୋ ବାଇଧନ
 ବିରୁଦ୍ଧ କରୁ ଗ୍ରହଣ ।

(୮)

ସବୁଠି ହରି ପ୍ରକାଶ
ଯିବୁ କି ତେଣୁ ତୁ ସବିଙ୍କ ପାଶ ? ମୋ ବାଇଧନ
ଗଲେ ହେବୁଟି ନରାଣ ।

ବାଦ ମଧ୍ୟେ ହରି ଛନ୍ଦି
ଯାଏ କିଏ ତେଣୁ ବାଦର କଡ଼ ମୋ ବାଇଧନ
କୁସଙ୍ଗ ଜାଣ ସେମଡ଼ି ।

ଦଳ କରିବା କି ଭଲ
ସୁଅ ଆଗେ ତାର ନ ଥାଏ କଳ ମୋ ବାଇଧନ
ପରୁ ପୋଟାରେ ବଳ ।

ହରିଙ୍କି ଦେଖିବା ଲାଗି
ସେ ଭକତ କାନ୍ଦେ କରୁଣା ମାଗି ମୋ ବାଇଧନ
ଦଳ ଯାଏ ତାର ଭାଙ୍ଗି ।

ବେଦ, କୋରାଣ, ପୁରାଣ
ସମସ୍ତ ଅଇଣ୍ଡା କଲେଣି ଜନ ମୋ ବାଇଧନ
କେ ଜାଣେ ବୁଝୁ କେସନ ?

ମେଘ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଘୋଟିଲେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ଦେଖା ନ ଯାନ୍ତି ତଳେ ମୋ ବାଇଧନ
ଝଟକନ୍ତି ମେଘ ଗଲେ ।

କିଶ୍କିରଙ୍କୁ ସେହିପରି
ଜୀବ ଦେଖୁନାହିଁ ମାୟାରେ ପଡ଼ି ମୋ ବାଇଧନ
ଦେଖ ମାୟା ପରିହର ।

ଭକ୍ତ ଭଗବାନ ପାଇଁ
ଦେଇ ଗୁଡ଼ି ସବୁ ଯାଏ ପଳାଇ ମୋ ବାଇଧନ
କି ହେତୁ କହେଁ ଫିଟାଇ ।

ଆଲୁଅ ଦେଖିଲେ ଥରେ
ପତଙ୍ଗ ଦଉଡ଼ି ଆସଇ ଖରେ ମୋ ବାଇଧନ
ଅନ୍ଧାରେ ମନ ନ ଧରେ ।

ନିଆଁରେ ମରଇ ପୋଡ଼ି
ତେବେକେ ଆଲୁଅ ନ ପାରେ ଗୁଡ଼ି ମୋ ବାଇଧନ
ଗୁଡ଼େ ଯେସନେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ।

ଭକତ ପ୍ରଭୁ ଦେଖିଲେ
ପ୍ରାଣର ମମତା ରଖଇ କି ରେ ? ମୋ ବାଇଧନ
ସମର୍ପେ ପ୍ରାଣ ଅଟରେ ।

ବଡ଼ଲୋକ ଚୁକରଣୀ
ଖାମିନ୍ଦର ପିଲୁପିଲୁକି ଆଣି ମୋ ବାଇଧନ
ନିଜ ପିଲୁ ଭୁଲେ ମାନ ।

ମନରେ ଜାଣେ ମାନ୍ୟକ
ଅଛନ୍ତି ମୋ ଘରେ ମୋ ପିଲୁତକ ମୋ ବାଇଧନ
ଏବେ ତା' ମନ ପରଶ ।

ସେହିପରି ଏ ଜଗତେ -
ପିଲୁ ମାଇପଙ୍କୁ ନେଇ ସଙ୍ଗତେ ମୋ ବାଇଧନ
ପାହୁଥିବୁ ନିଜ ମତେ ।

ମାନ୍ୟ ଜାଣୁଥିବୁ ମନେ
ଯେହ୍ନା କର୍ମ ଦେନି ଜଣକୁ ଜଣେ ମୋ ବାଇଧନ
ଅଛନ୍ତି ଭବ-ଭବନେ ।

ସଂସାର ଈଶ୍ଵର ଦୁହେଁ
ଏକମନେ ଅବା କିପରି ରହେ ମୋ ବାଇଧନ
ମରମ ବିସ୍ତାର କହେଁ । ~

ବୁଢ଼ା କୁଟା ହେବାବେଳେ
କେଉଁଟୁଣି କୋଳେ ପିଲଟି ଖେଳେ ମୋ ବାଇଧନ
ସ୍ତନ ସେ ପିଆଏ ହେଲେ ।

ବୁଢ଼ାର ହସାବ ପୁଣି
ଗର୍ହାକ ସହିତ କରେ ସେକୁଣି ମୋ ବାଇଧନ
ଶୁକାଏ ବୁଢ଼ା ତରୁଣୀ ।

ନାନା କରମରେ ମନ
ତେଜି ପାହାରକୁ କି ସାବଧାନ ମୋ ବାଇଧନ
ହାତ ଉପରେ ନିଶାଣ ।

ଏ ଭବେ ଏସନ ଭାଳି
ସବୁ କର୍ମ କରୁଥିବୁ ସମ୍ଭାଳି ମୋ ବାଇଧନ
ହରିପଦେ ପ୍ରାଣ ଢାଳି ।

ଭିଣ୍ଡର ଧୂଆନ ପାଇଁ
କଣେ କେନେ ମନ ଭାବିବୁ ଯାଇ ମୋ ବାଇଧନ
ଏଥୁଁ ଭଲ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।

ସମୁଦ୍ର ଅତଳ ଜଳେ
ଥରକେ ରତନ କେ ପାଏ ଭଲେ ? ମୋ ବାଇଧନ
ଥାଏ ତ ରହ ସେ ଥଳେ ।

ପ୍ରଭୁଙ୍କ କୃପାସାଗରେ
ବୁଢ଼ିମାର ମାତ୍ର ଦିଅର ଥରେ ମୋ ବାଇଧନ
ହତାଶ କିପାଇଁ ନରେ ?

ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ସେ ସାଗରେ -
ବୁଢ଼ ମାରୁଥାଅ ଥରକୁ ଥରେ ମୋ ବାଇଧନ
ଭକ୍ତି ମିଳିବ ଶେଷରେ ।

‘ଭାଙ୍ଗ’ ‘ଭାଙ୍ଗ’ ମୁଖେ କହି
ଧାଇଁଲେ କି କେବେ ନିଶା ହୁଅଇ ? ମୋ ବାଇଧନ
ଦୋର ପିଇବାର ଚାହିଁ ।

‘କ୍ଷୀର’ ‘କ୍ଷୀର’ କରି
କେନ୍ଦ୍ର କେବେ ପାଇଅଛି କି ହରି ? ମୋ ବାଇଧନ
ସାଧନା ମୂଳ ସବୁରି ।

ସାଧୁଏ ଧରନ୍ତି ଭେକ
ଏଥରେ କି ଅଛି କାରଣ ଦେଖ ମୋ ବାଇଧନ
ବେଶରେ ମନର ଟେକ ।

ପିନ୍ଧି ଲୁଗା ପରିପାଟି
ସୁନ୍ଦର ଫିରାକ ମୁଣ୍ଡରେ କାଟି ମୋ ବାଇଧନ
ମନରେ ଯେ ଭାବନାଟି ।

ସାଧୁଙ୍କର ଭେକ ଧରି
ଗେରୁଆ ଲୁଗାରେ ଦେହ ଆବରି ମୋ ବାଇଧନ
ଆସେ କି ଭାବ ସେପରି ?

ଏ ହୃଦୟ-ସରୋବର
କାମନା-ବାୟୁରେ ହେଲେ ଚଞ୍ଚଳ ମୋ ବାଇଧନ
କ୍ଷୀର ଦେଖା ବିଫଳ ।

ବାଛୁଣୀ ସହସ୍ର ଅଳ୍ପ
ପଡ଼ି ଉଠୁଥାଏ ବାରିକୁ ବାରି ମୋ ବାଇଧନ
ଶେଷେ ଦେହ ଦନ୍ତ ତାର ।

ସେହିପରି ଧର୍ମ ଗୁଣେ
କେତେ ଥର ଝୁଣି ପଡ଼ିବ ବାଟେ ମୋ ବାଇଧନ
ପାରି ହେବ ଧର୍ମ ଦାଟେ ।

ଦେଉଁଯାଏ ମହୁମାଛ
ଗୁଣୁଗୁଣି ବୁଲେ ଫୁଲକୁ ବାଛି ମୋ ବାଇଧନ
ପାଇନାହିଁ ମଧୁ କିଛି ।

ସେତେ ଦିନଯାଏ ମନ
ଏଣେ ତେଣେ ହେଉଥାଏ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ମୋ ବାଇଧନ
ପାଇ ନାହିଁ ଭକ୍ତି ଧନ ।

କରୁଥିବୁ ସାଧୁ ସଙ୍ଗ
ଧର୍ମ ଅର୍ଜନର ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ ମୋ ବାଇଧନ
ଉଠିବ ପ୍ରେମ-ତରଙ୍ଗ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ

